Fylkesmannen i Vest-Agder

Anskaffelse angående kartlegging av naturtyper i utvalgte områder av kommunene Flekkefjord, Kvinesdal og Vennesla kommuner i Vest-Agder.

Konkurransegrunnlag

DEL 2 KRAVSSPESIFIKASJON

1 Kravspesifikasjon

Tekniske krav til kartlegging og leveranse

- Kartleggingen skal skje etter DN-håndbok 13 (2. utgave 2006, oppdatert 2007) og SOSI-standard versjon 4.0.
- Data skal leveres på SOSI- eller shape-format og skal være kvalitetssikret etter SOSI-standarden. Krav til denne kvalitetssikringen er listet opp i DNs sine kvalitetssikringssider (se lenke under).
- Data skal være klare for import til Naturbase. Dette innebærer at kart-fil er feilfri samt at egenskapsdataene følger DNs krav til innhold og områdebeskrivelser.
- Egenskapsdata skal leveres på tabellform i accessdatabase eller excelark som er tilgjengelig på DN sine kvalitetssikringssider. Egenskapsdataene skal inneholde DNs siste retningslinjer over hvilke overskrifter som skal inngå i områdebeskrivelsen. Disse er beskrevet i vedlegg 1 til dette dokumentet.
- Alle lokaliteter som er besøkt og registrert i felt skal dokumenteres med digitale bilder.
- Dataene må inneholde registreringer av artsgrupper som er relevante/viktige for identifisering eller verdisetting av naturtypelokaliteter. Relevante grupper er eksempelvis karplanter, insekter, sopp, moser og lav. Detaljerte henvisninger til hva som er relevant for de ulike naturtypene henvises det til faktaark i DN-håndbok 13.
- Dataene må inneholde registreringer av utformingstyper jf. utformingstabell i DN-håndbok 13 og eventuelt vegetasjonstyper etter NINA temahefte 12 (Fremstad).
- Registreringer av arter skal legges inn i Artsdatabankens Artskart, enten via Artsobservasjoner eller via andre databaser koblet opp mot Artskart. Det skal legges spesielt vekt på rødliste- og svartelistearter. Tilbudet må beskrive hvordan denne delen av prosjektet skal løses.
- Kartlagt areal skal registreres etter de kravene som er stilt i DN-håndbok, kap. 7. Det forutsetter at det skal leveres med en oversikt på kart (SOSI/shape) samt en tekst med nærmere beskrivelse av naturtypekartleggingen i de utvalgte områdene. Her beskrives bl.a. hvordan de ulike naturtypene er vektlagt, prioritering av arealer, vurdering av hva som bør prioriteres ved videre kartlegging m.m.
  Vi ønsker også at det presenteres en vurdering av dekningsgraden for naturtypekartleggingen innenfor de utvalgte områdene. Vurderingen bør være så konkret som mulig med hensyn på for eksempel antatt dekningsgrad for ulike hovednaturtyper, ev. dekningsgrad med hensyn på geografi, kvalitet på dokumentasjonen, og antatt behov for videre supplering og kvalitetssikring av data.

Lenker og referanser:

Fremstad, Eli. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. – NINA Temahefte 12: 1-279

Oppdatert versjon av DN-håndbok 13, Kartlegging av naturtyper, finnes her:
http://www.dirnat.no/publikasjoner/handbok_13/

Registreringsskjema og eksempeldatasett mm. finnes på DN sine kvalitetssikringssider:
http://dnweb12.dirnat.no/nb_kvalitetssikring/bm_kvalitetssikring/BM_Forside.asp

SOSI-standarden er beskrevet på Statens kartverk sine sider:
http://www.statkart.no/sosi/

Naturbase:
http://www.naturbase.no

Artskart:
http://artskart.artsdatabanken.no

Artsobservasjoner:
http://www.artsobservasjoner.no

Fylkesmannen i Vest-Agder

Vedlegg 1.

Overskrifter i områdebeskrivelsen til naturtypeområder i Naturbase

Ved innføring av Naturbase 4.0 vil det bli satt krav til hvilke overskrifter som kan brukes, og for å lette overgangen og overføringen av data ønsker vi at man starter med å bruke disse overskriftene så snart som mulig.

Oversikten nedenfor viser hvilke overskrifter som skal/kan brukes. Det er gjort følgende to sammenslåinger av overskriftene som er beskrevet i kap. 5.4 i siste utgave DN-håndbok 13:
"Beliggenhet/avgrensing" og "Naturgrunnlag" er slått sammen til "Beliggenhet og naturgrunnlag"; "Påvirkning/bruk" og "Trusler" er slått sammen til "Bruk, tilstand og påvirkning". Nye overskrifter er "Innledning" og "helhetlig landskap".

"Sammendrag" ble foreslått på arbeidsmøtet med fylkesmennene 10. November 2009. Vi har kommet til at vi ikke skal ha dette med som egen overskrift i områdebeskrivelsen. Dersom noen ønsker å lage et sammendrag av områdebeskrivelsen kan det evt. legges inn i kommentarfeltet som er beregnet på egne notater, eller man kan lage en oversikt som lagres et annet sted enn i Naturbase.

Følgende overskrifter/kolonner skal brukes:

- Innledning
- Beliggenhet og naturgrunnlag
- Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper
- Artsmangfold
- Bruk, tilstand og påvirkning
- Fremmede arter
- Skjøtsel og hensyn
- Del av helhetlig landskap
- Verdibegrunnelse (obligatorisk!)
- [Standardkommentar] (ingen overskrift i fakta-arket)

Områdebeskrivelse for naturtyper i Naturbase
Områdebeskrivelsen skal være oversiktelig og forvaltningsrettet. Den skal være kort og konsis. Dersom beskrivelsen er for lang skal det lages en mer kortfattet områdebeskrivelse for innlegging i Naturbase, og den mer omfattende beskrivelsen legges inn som dokument eller kilde.
Områdebeskrivelsen deles inn etter overskriftene nedenfor. Verdibegrunnelse er obligatorisk. Kartlegger må ellers ta med de overskriftene som er relevante for området. Områdebeskrivelsen skal være tilstrekkelig til å begrunne valg av naturtype og verdi.

Innledning
Her kan det legges inn opplysninger om i hvilken sammenheng kartleggingen er gjort, hva som er gjort tidligere, om den nye beskrivelsen supplerer eller erstatter tidligere beskrivelser og lignende.

Beliggenhet og naturgrunnlag
Her beskrives geografisk beliggenhet m.m., dersom det er behov for supplerende opplysninger til kartet. Hvor nøyaktig er avgrensningen? Sistnevnte kan variere, både som følge av kartleggingsmetodikk og naturgitte årsaker, og det bør skilles mellom disse to faktorene. Dersom det er lagt inn buffersone skal denne beskrives her. Se også kapittel 5.4.2 om lokalitetsavgrensing i DN-håndbok 13.
Viktige topografiske og geologiske forhold som ikke går frem av kartet beskrives, samt viktige naturgitte faktorer som påvirker økosystemets stabilitet (skogbrann, flom, nedbør/luftfuktighet, vind).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper
Supplerende opplysninger om naturtyper, utforminger og mosaikk oppgis her, samt supplerende opplysninger om truete vegetasjonstyper og evt. andre viktige vegetasjonstyper. Hvis naturtyper/vegetasjonstyper som ikke er prioriterte er inkludert, skal dette nevnes og begrunnes (f.eks. av arronderingsmessige årsaker).

Artsmangfold
Typiske/karakteristiske arter må nevnes. I skog bør alle treslag angis, samt deres mengdefordeling anslås. Ellers bør typiske og eventuelt dominerende arter nevnes. I tillegg nevnes andre arter av betydning for naturtype-/vegetasjonstypebeskrivelsen. Alle sjeldne, kravfulle og rødlistede arter skal listes opp med antall/mengde for artene, samt funnhistorikk.

Bruk, tilstand og påvirkning
Utfyllende opplysninger om tilstand, dagens bruk, inngrep, andre påvirkningsfaktorer og historikk. Hvor stor og hva slags menneskeskapt påvirkning er det? Hvordan har det vært? Oppgi gjerne dato for inngrep og lignende. I skog må hogst relateres til forekomsten av gamle levende og døde trær, inkludert en historisk vurdering og grad av kontinuitet. For våtmark/vassdrag må forurensing og vannstandsmanipulering oppgis. For myr er grøfting og slått viktig. For kulturlandskap må tilstand (hevd) og bruk beskrives i tillegg til andre påvirkningsfaktorer.
Her nevnes også stedsaktuelle forhold som kan true grunnlaget for lokalitetens verdi, men ikke generelle trusler. Det holder å nevne forhold som konkret er observert i felt (f. eks. gjengroing, nedbygging, grøfting) eller som er kjent på annen måte. Påvikningsfaktorer kan i tillegg registreres som søkbar egenskap for alle naturtyper. For kulturlandskap kan også bruk registreres som søkbar egenskap.

Fremmede arter
Forekomst av fremmede arter beskrives her, samt nødvendige tiltak.

Skjøtsel og hensyn
Med skjøtsel menes aktive tiltak for å fremme naturverdiene. Hensyn er passive tiltak for å unngå skadelige aktiviteter for lokaliteten, eller visse former for bruk/inngrep som ikke vesentlig påviker de naturverdiene som skal ivaretas. Eventuelle konkrete forslag nevnes. Dersom det er behov for å ta spesielle hensyn utenfor lokaliteten bør det nevnes her.

Del av helhetlig landskap
Dersom naturtypeområder må sees i sammenheng med andre innenfor et større areal, skal det gis opplysninger om dette her. Dette kan være aktuelt for eksempel for kulturbetingete naturtyper, lokaliteter kartlagt i forbindelse med kartlegging for frivillig vern, kartlegging av bekkekløfter eller kartlegging for skogvern. Det vil ofte være aktuelt å vise til nærmere beskrivelse i dokument eller kilde på faktaarket.

Verdibegrunnelse (obligatorisk!)
Angi kort hvilke faktorer som i størst grad bidrar verdien som er satt. Eventuell usikkerhet i forhold til verdien bør nevnes. Eventuelle utviklingstrekk som støtter verdivalget, nevnes.

[Standardkommentar] (ingen overskrift i fakta-arket)
Her kan det legges inn uthevet kommentar om at lokaliteten må oppsøkes på nytt, at avgrensingen er for unøyaktig m.m..